

Інститут обдарованої
дитини
НАПН України

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Проектування і створення
інтелектуального середовища
для розвитку обдарованих»

Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Спеціальність	011 «Освітні, педагогічні науки»
Спеціалізація / освітньо-наукова програма	«Освіта та розвиток обдарованої особистості»
Компонент освітньо-наукової програми	навчальна дисципліна за вибором
Курс/Семестр	2курс/3семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/загальна кількість годин	3 ЄКТС /90 год.
Вид занять	лекційні, семінарські
Мова викладання	українська
Форми поточного та підсумкового контролю	Усне опитування, виконання індивідуального науково-дослідного завдання, залік.
Викладач	Андросович Ксенія Анатоліївна, кандидатка психологічних наук, завідувачка відділу інтелектуального розвитку обдарованої особистості E-mail: ksn@ukr.net
Консультації	здійснюються за запитом здобувачів
Анотація дисципліни	Дисципліна «Проектування і створення інтелектуального середовища для розвитку обдарованих» є вибіркоvim компонентом в структурі базової педагогічної освіти і поряд з іншими курсами закладає основи професійної підготовки здобувачів освіти ОП «Освіта та розвиток обдарованої особистості». Дисципліна спрямована на ознайомлення здобувачів освіти із видами, класифікацією і технологіями проектування інтелектуального середовища; формуванням вмінь та навичок створення та реалізації інноваційних проєктів для забезпечення умов, які б сприяли розвитку особистості, розкриттю її потенціалу та обдарувань, збереженню психічного здоров'я та оптимізації діяльності; формування у здобувачів вищої освіти внутрішньої професійної мотивації.
Мета викладання дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни є формування професійної компетентності здобувачів освітньо-наукового ступеня доктора філософії шляхом ознайомлення із специфікою технології проектування освітнього середовища для сприяння інтелектуального розвитку обдарованих учнів в закладах освіти.
Програмні компетентності	Інтегральна компетентність (ІК): ІК-1. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні

	<p>проблеми у галузі освітніх, педагогічних наук та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p>Загальні (ЗК):</p> <p>ЗК-2. Здатність презентувати результати досліджень та професійно спілкуватися українською й іноземною мовами з колегами, широким академічним співтовариством і суспільством у цілому в межах свого педагогічного і лінгвістичного досвіду.</p> <p>ЗК-3. Здатність до формування, абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей (креативності) при вирішенні дослідницьких і практичних завдань.</p> <p>ЗК-4. Здатність проводити дослідження на відповідному вимогам науки рівні, розробляти та управляти науковими проектами.</p> <p>ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми науково-педагогічного характеру.</p> <p>ЗК-6. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології в науково-педагогічній діяльності.</p> <p>Спеціальні (СК):</p> <p>СК-2. Здатність дотримуватись етики досліджень (принципів), правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.</p> <p>СК-4. Здатність створювати та управляти освітніми і професійно-педагогічними / творчими проектами у галузі обдарованості / обдарованості особистості</p> <p>СК-6. Здатність до професійно-педагогічного зростання, самоосвіти, саморозвитку, самореалізації і самоздійснення.</p> <p>СК-10. Здатність оволодівати професійними вміннями в роботі з обдарованими дітьми різних вікових категорій, надавати ефективні психолого-педагогічні послуги і толерантно ставитися до колег та обдарованих учасників освітнього процесу.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН-3. Вміти застосовувати знання щодо інформаційних технологій, використовувати ці технології в науковій, освітній і професійній діяльності; розумітись в базах даних та інших електронних ресурсах, спеціалізованому програмному забезпеченні у науковій та навчальній діяльності, критично ставитись до отриманої інформації</p> <p>ПРН-4. Вміти здійснювати систематичний огляд, системний аналіз, креативний дослідницький синтез нових знань та складних ідей, їх критичне осмислення й усвідомлення для проведення педагогічних досліджень; вміти розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання і професійну практику та розв'язати значущі педагогічні проблеми; вміти приймати стратегічні рішення; оцінювати ризики; виявляти лідерство та повну автономність і відповідальність під час їх реалізації.</p> <p>ПРН-9. Знати принципи планування наукових досліджень та вимоги академічної доброчесності в освітній галузі; дотримуватись етичних норм, доброчесності та авторського права в проведенні наукових досліджень щодо обдарованості, презентації їх результатів в організації освітньої і професійно-педагогічної діяльності.</p>

	<p>ПРН-11. Вміти розробляти і управляти освітніми і творчими професійно-педагогічними проектами зі спеціалізації «Освіта та розвиток обдарованої особистості» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.</p> <p>ПРН-13. Вміти демонструвати спроможність професійно-педагогічного зростання; володіти навичками самоосвіти, саморозвитку, самореалізації і самоздійснення.</p>				
Структура навчальної дисципліни	Назви змістових модулів і тем		Кількість годин		
			усього	усього	
	лекції	Пр. (семін.)			
	1	2	3	4	5
	Змістовий модуль 1.				
	Теоретичні основи технології проектування в закладах освіти				
	Тема 1. Сутність методу проектів та його значення.	23	4	4	15
	Тема 2. Сучасні технології проектування і навчання.	25	4	6	15
	Разом за змістовим модулем 1	48	8	10	30
	Змістовий модуль 2.				
	Психолого-педагогічні підходи для створення інтелектуального середовища для обдарованих				
Тема 3. Інтелектуальне середовище для обдарованих.	23	4	4	15	
Тема 4. Створення освітнього середовища для розвитку обдарованості у закладах освіти.	19	2	2	15	
Разом за змістовим модулем 2	42	6	6	30	
Усього годин	90	14	16	60	
Зміст навчальної дисципліни	<p style="text-align: center;">Змістовий модуль 1.</p> <p>Теоретичні основи технології проектування в закладах освіти ТЕМА 1. СУТНІСТЬ МЕТОДУ ПРОЄКТІВ ТА ЙОГО ЗНАЧЕННЯ. Технологія проекту у дослідженнях зарубіжних та вітчизняних авторів. Метод проектів як один із сучасних методів навчання, його сутність. Вимоги до використання методу проектів. Структура проекту. Типи проектів. Класифікація проектів (за О. Пехотою). Етапи роботи над проектом. Учнівський проект та роль педагога в організації проектної діяльності.</p> <p>ТЕМА 2. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОЄКТУВАННЯ І НАВЧАННЯ Проектування як метод особистісно орієнтованого навчання. Основні етапи технології проектування: початковий, основний, завершальний. Етапи організації проектувальної діяльності для обдарованих учнів. Використанні проєктивного навчання на уроках. Розвиток обдарованості учнів у системі проектування. Сучасні технології навчання. Характеристика технології блочно-модульного навчання.</p>				

	<p>Забезпечення ефективності модульно-рейтингової технології навчання та контроль засвоєння знань. Методи інтерактивних занять.</p> <p style="text-align: center;">Змістовий модуль 2.</p> <p>Психолого-педагогічні підходи для створення інтелектуального середовища для обдарованих</p> <p>ТЕМА 3. ІНТЕЛЕКТУАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ДЛЯ ОБДАРОВАНИХ.</p> <p>Структура і зміст інтелектуального середовища для розвитку обдарованих дітей і молоді. Методичні основи створення інтелектуального середовища для обдарованих. Технічні засоби створення і функціонування інтелектуального середовища для обдарованих.</p> <p>ТЕМА 4. СТВОРЕННЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ РОЗВИТКУ ОБДАРОВАНОСТІ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ.</p> <p>Психолого-педагогічні підходи щодо створення освітнього середовища для обдарованих. Інформаційне забезпечення процесу розвитку обдарованих у системі освіти та соціокультурному середовищі. Моделювання умов для розвитку обдарованості у системі мережевого управління. Створення освітнього середовища для розвитку та реалізації творчих здібностей учнів в умовах сільського освітнього закладу.</p>
<p>Контроль і оцінювання результатів навчання</p>	<p style="text-align: center;">Принципи, критерії, процедура та шкала оцінювання</p> <p>Основними принципами оцінювання результатів опанування навчальної дисципліни є такі:</p> <ul style="list-style-type: none"> – об’єктивності (оцінка має відповідати істинній якості та кількості засвоєних знань, компетентностей і результатів навчання); – прозорості (максимальній ясності та відкритості процедури, критеріїв і шкал оцінювання результатів навчання); – систематичності (перевірка якості опанування навчальної дисципліни здійснюється систематично, за кожною темою і модулем, а також відвідуванням занять, ступенем активності під час навчання і вчасним виконанням навчальних завдань); – дієвості (корекція та вдосконалення, за потреби, компетентностей і результатів навчання відповідно до вимог освітньо-наукової програми); – індивідуального підходу (об’єктивна і справедлива оцінка відповідно до зусиль, затрачених здобувачем PhD, дотриманням ним вимог академічної доброчесності та реальних результатів навчання); – педагогічного оптимізму (зорієнтованість оцінювання на пошук особистісних ресурсів здобувача PhD у контексті успішного опанування навчальної дисципліни, стимулювання нових досягнень у навчальній роботі) тощо. <p>Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача PhD при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни; – глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;

- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення в практиці професійної діяльності під час розв'язання індивідуально-дослідницьких завдань, здійснювати аналіз ситуацій педагогічної взаємодії з метою її вдосконалення та корекції.

Оцінювання результатів навчання аспірантів здійснюється за 100-бальною шкалою, шкалою ECTS та національною шкалою.

Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточне тематичне тестування і виконання ІНДЗ					Сума
T1*	T2*	T3*	T4*	ІНДЗ**	100
20	20	20	20	20	

Примітка.

* T1, T2 ... T4 – теми вивчення навчальної дисципліни.

**ІНДЗ – індивідуальне навчально-дослідне завдання.

***20 – максимальна сума балів, яку можна набрати за тему / виконання ІНДЗ.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
01-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика навчальної дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності

Учасники освітнього процесу у своїй академічній діяльності мають дотримуватись академічної доброчесності з усіх питань цього курсу; посилаються на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права; дотримуватись загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки.

Порушення академічної доброчесності тягне за собою академічну відповідальність.

Політика щодо відвідування занять

Відвідування лекцій та практичних занять з курсу є обов'язковим, воно забезпечує краще розуміння матеріалу, дає можливість простежити зв'язок між теоретичною інформацією та її прикладним аспектом, сформулювати систему знань та ґрунтовно підготуватись до заліку.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із викладачем навчальної дисципліни).

Політика щодо термінів виконання завдань і перескладання

Відтермінування здачі завдань самостійної роботи у випадках хвороби чи якоїсь іншої вагомий причини може бути дозволене за умови

	<p>надання необхідної документації. Відтермінування здачі заліку може бути дозволене за умови погодження у науково-організаційному відділі Інституту. Проведення навчальних занять, терміни та умови виконання навчальних завдань можуть бути адаптовані до запитів здобувачів освіти із документально підтвердженими особливими потребами. Відповідальністю здобувача освіти залишається вчасне надання таких документів.</p> <p style="text-align: center;">Політика щодо правил поведінки на заняттях</p> <p>Здобувачі освітньо-наукового ступеня доктора філософії беруть активну участь у всіх заняттях: обговорюють проблемні ситуації, запропоновані викладачем на лекціях, у режимі діалогу /полілогу; активно включаються і за потреби ініціюють спільну (групову роботу) під час практичних занять; виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Спілкування учасників освітнього процесу (викладач, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємодопомоги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного наукового знання.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p style="text-align: center;">Рекомендована література</p> <p style="text-align: center;">Базова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інструкція для користувачів діагностично-проектуючого комплексу «Універсал 4 online» / В. О. Киричук, О. В. Прашко, М. Ю. Мельник, К. А. Андросович; За заг. ред. В. О. Киричука; Інститут обдарованої дитини НАПН України. – К. : ТОВ «Інформаційні системи», 2013. – 110 с. 2. Киричук В. О. Проектні технології загальноосвітнього навчального закладу в системі навчально-виховного процесу // В. О. Киричук, О. В. Прашко, В. О. Смотрін, С. С. Марченко. – ІОД НАПН України, 2011. – Київ. – 100 с. 3. Киричук В.О. Проектування та психолого-педагогічний супровід розвитку обдарованості: монографія// [В.О. Киричук, О.В. Прашко, В.П. Неділько, С.А. Руденко]; за заг. ред. В. О. Киричука – К.: Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2012. – 242с. 4. Киричук В.О. Технології проектування обдарованості в комп'ютерному комплексі «Універсал 4 online»: навч.-метод. посіб./ В. О. Киричук., О. В. Прашко. – К.: Інфосистеми, 2010. –107 с. 5. Лучинкіна А. І. Розвиток інтелектуальної обдарованості засобами Інтернету : посібник / Лучинкіна А. І., Міленіна М. М., Мілютіна К. Л. [авт.-упоряд. : Ковальчук Ю. М.]. – К., 2015.– 70 с. 6. Міленіна М. М. Методичні рекомендації щодо складання програм з розвитку обдарованих підлітків засобами інформаційних технологій. – К.: Ін-т обдарованої дитини НАПН України, 2015. – 26 с. 7. Науково-методичні засади особистісного розвитку інтелектуально обдарованих старшокласників : монографія / В.В. Рибалка, Н.Д. Вінник та ін.; За ред. Н.Д.Вінник. – К., 2015. – 157 с. 8. Соціально-педагогічне проектування розвитку обдарованості учнів в системі навчально-виховного процесу // за загал. ред. В.О. Киричука. – К.: Інститут обдарованої дитини, – 2014.– 192 с. 9. Сухий О. Л. Науково-методичні основи створення соціально-інформаційних систем для розвитку обдарованої дитини : монографія // С. О. Галкін, В. М. Міленін, Г. В. Онопченко, О. В. Онопченко, О. Л. Сухий, В. М. Тарадайник., Т. А. Юрченко – К., 2015. – 289 с. 10. Технології проектування в практиці роботи загальноосвітнього навчального закладу: теоретико-практичний аспект : посібник / [В. О. Киричук, О. В. Прашко, В. О. Смотрін та ін.]; за ред.

В. О. Киричука. – К. : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2014 – 336с.

Додаткова:

1. Андросович К.А. Соціалізація обдарованих учнів засобами інформаційних та комунікаційних технологій. Інформаційні технології і засоби навчання, 2021, Том 84, №4., С.21-37. <https://doi.org/10.33407/itlt.v84i4.3538>.
2. Андросович К.А. Умови розвитку особистісного потенціалу обдарованості учнів раннього юнацького віку. Theoretical and scientific bases of development of scientific thought. Abstracts of V International Scientific and Practical Conference. Rome, Italy. February 16 – 19, 2021. 685 p., Pp. 548-553.
3. Проектна технологія у навчально-виховному процесі: Посібник для самостійної роботи слухачів курсів підвищення кваліфікації/ О. В. Касьянов. – Луганськ, 2007. – 45 с.
4. Психологічні та соціальні чинники адаптації обдарованої особистості в умовах інформаційно-освітнього середовища закладів загальної середньої освіти: методичний посібник / Андросович К.А., Ільїна Г.В., Ткаченко Л.І., Якимова І.О. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. – 122.
5. Психолого-педагогічний супровід соціалізації обдарованих старшокласників в Інтернет-середовищі [Текст]: метод. посіб. / В. В. Камишин, Л. І. Ткаченко, К. А. Андросович, І. В. Бургун. – Київ : Ін-т обдар. дитини НАПН України, 2017. – 108 с.
6. Птахіна, О. М. Застосування технологій проектування у процесі підготовки фахівців економічного профілю / О. М. Птахіна // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. праць / Класичн. приват. ун-т. - Запоріжжя : [б. в.], 2011. -Вип. № 16 (69). - С. 376-381.
7. Рибалка В. В. Особистісний підхід у профільному навчанні старшокласників : Монографія / За редакцією Г. О. Балла. – К.: ПППО АПН України, 1998. – 160 с.
8. Тадеєв П. О. Обдарованість і творчість особистості: Американський підхід: Монографія. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. – 240 с.
9. Технології психолого-педагогічного забезпечення адаптованості обдарованої особистості до нових умов навчання: метод. рекомендації / К. А. Андросович, Л. І.Ткаченко. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. – 42 с. <https://lib.iitta.gov.ua/728948/>
11. Федорова Н. Ф. Науково-методичне забезпечення педагогічних інновацій у навчально-виховному процесі при навчанні обдарованих: Навчально-методичний посібник. – К.: Інститут обдарованої дитини, 2011. – 122 с.
12. Androsovysh, K.A., Rudyk, Y.M., Melnyk, M.Y., Kovalova, O.A., Yakymova, I.O. Psychological Guidance of the Socialisation Process of Gifted Students using Information and Communications Technology Journal of Intellectual Disability - Diagnosis and Treatment. Volume 9, Issue 2, 2021, Pages 236-246 <https://lifescienceglobal.com/pms/index.php/jiddt/article/view/7554>
13. Lisovenko, A., Kriukova, M., Absalyamova, L., Chukhrii, I., Korchakova, N., & Androsovysh, K. (2022). Neuropsychological Fundamentals of Envy. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 13(1), 158-172. <https://doi.org/10.18662/brain/13.1/274>

Інформаційні ресурси

[https://www.universal-online.org/;](https://www.universal-online.org/)

https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u175/zbirnik_seminar.pdf